

Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο, ή ο άνθρωπος τον Θεό;

Σύμφωνα με τα δεδομένα της Επιστήμης, ο άνθρωπος εμφανίστηκε στη Γη πριν πολλά εκατομμύρια χρόνια. Όταν περνούσε την περίοδο της ζωώδους κατάστασης, το αίσθημα της αυτοσυντήρησης ήταν έμφυτο, και όπως όλα τα ζώα, οι κινήσεις για την αυτοπροστασία του γίνονταν εξ ενστίκτου. Όμως όσο προχωρούσε η εξέλιξη των όντων, ο άνθρωπος άρχισε να ξεχωρίζει από τα άλλα ζώα διότι σιγά-σιγά γίνονταν λογικό ον. Το αίσθημα της αυτοσυντήρησης εξακολουθούσε να υπάρχει, αλλά όχι εξ ενστίκτου, αλλά με βάση τη λογική. Οι κίνδυνοι που αντιμετώπιζε ήταν πάμπολλοι. Όπως οι λιμοί, οι σεισμοί, οι πλημμύρες, οι τυφώνες, οι αρρώστιες, οι παγετώνες, οι καύσωνες, τα άγρια ζώα, κ.ά. Μερικούς κινδύνους τους αντιμετώπιζε με τη λογική, όμως για τους άλλους αισθανόταν πολύ αδύνατος, γιατί παντού παραμόνευε ο θάνατος. Εναγωνίως αναζητούσε μια βοήθεια ικανή να αντιμετωπίσει τους πάμπολλους κινδύνους -μια σανίδα σωτηρίας. Πολλά βίαια φυσικά φαινόμενα δεν μπορούσε να τα εξηγήσει. Η αρμονία της φύσεως αλλά και η πολυπλοκότητα του Σύμπαντος τον προβλημάτιζαν ...

Μη έχοντας τα δεδομένα της σύγχρονης επιστήμης, έπλασε λοιπόν στη φαντασία του μια αόρατη ανωτέρα δύναμη που δέσποζε παντού, και νόμισε ότι του έδινε απάντηση στους προβληματισμούς του. Την ανωτέρα αυτή δύναμη την ονόμασε «Θεό», Αλλά και ορατές δυνάμεις, όπως ο ήλιος με τη θερμότητά του και με το φως του, η γη που του παρείχε διατροφή, πήραν εξέχουσα θέση στη ζωή του, και θεοποιήθηκαν. Ακόμη και ό,τι είχε έντονη επίδραση στον ψυχικό και στον υλικό του κόσμο, θεώρησε ότι είναι αποτέλεσμα της δράσης κάποιας επί μέρους θεότητας (τύχη, χαρά, λύπη, δικαιοσύνη, αδικία, πλούτος, ξεφάντωμα, πόλεμος, ειρήνη, κ.ά.).

Έτσι, κατά τον πρωτόγονο αλλά και τον μετέπειτα άνθρωπο, ο Θεός είναι ο δημιουργός αυτού και των πάντων γύρω του. Είναι παντοδύναμος, παντογνώστης, πάνσοφος. Αλλά ο Θεός όταν εξοργίζεται, προκαλεί τα βίαια φυσικά φαινόμενα (θεομηνίες). Με διάφορες προσφορές ο άνθρωπος προσπαθώντας και νομίζοντας ότι έτσι θα κατευνάσει την οργή του, δεν δίστασε να προβεί ακόμη και σε

ανθρωποθυσίες, βεβαίως σε εποχές που εστερείτο επιστημονικής γνώσης, και ήταν έρμαιος των αρρωστημένων μυαλών της κάθε θρησκείας.

Ο φόβος του θανάτου τον ανάγκαζε όλο και πιο πολύ να ζητά τη βοήθειά του. Ο Θεός πλέον έγινε η ελπίδα του για το σήμερα και για το αύριο. Με την επικράτηση του Χριστιανισμού (διά της βίας), η πλύση εγκεφάλου που υφίσταται από τους γονείς του, αλλά κυρίως από το ιερατείο, του διαμορφώνει τη σκέψη έτσι που να θεωρεί την ύπαρξή του δεδομένη. Τα χαμηλόφωνα λόγια του ιερατείου -ότι αν δεν είμαστε πιστοί, θα πάθουμε κακό-, είναι και αυτά ένας τρόπος άσκησης ψυχολογικής βίας. Έτσι πλέον ζούμε από την ώρα που γεννιόμαστε, και παρά τη θέλησή μας, μας βαπτίζουν, σε μία ατελείωτη θρησκευτική δικτατορία, του φόβου, που είναι ο μόνος τρόπος με τον οποίο το ιερατείο μπορεί να ελέγχει τις λαϊκές μάζες. Διότι με την πρόοδο της επιστημονικής γνώσης ο άνθρωπος ελαχιστοποίησε τους κινδύνους που απειλούσαν τη ζωή του, γνωρίζει πως δημιουργήθηκε αυτός και τα πάντα γύρω του, και έτσι αργά και σταθερά προσπαθεί να απαγκιστρωθεί από μια ουτοπία.

Όταν ο άνθρωπος ξέφυγε από την πρωτόγονη κατάσταση, και δημιουργήθηκαν οι κοινότητες, οι λαοί και οι εθνότητες, τότε κάθε λαός είχε και τους δικούς του θεούς. Έτσι οδηγηθήκαμε στο πολυθεϊστικό σύστημα.

Το μονοθεϊστικό σύστημα πρώτος εμπνεύσθηκε και εφάρμοσε -για 17 χρόνια που βασίλεψε- Ο Φαραώ της Αιγύπτου Ακενατόν. Η εφαρμογή του προκάλεσε την δυσφορία του πολυθεϊστικού ιερατείου, και γι' αυτό μετά τον θάνατο του Ακενατόν οι επόμενοι Φαραώ, θέλοντας να έχουν καλές σχέσεις με το ιερατείο, επανήλθαν στο πολυθεϊστικό σύστημα. Αρχιερέας δε του Ακενατόν ήταν Ο Μωυσής, ο οποίος μετά τον Ακενατόν, συσπείρωσε γύρω του τους δυσσαρεστημένους ήτοι τους μονοθεϊστές και τους Εβραίους. Ο μεθ' επόμενος Φαραώ, Ραμψής Α', φοβούμενος τον υπολογισμό πλέον Μωυσή του επέτρεψε την ελεύθερη έξοδο από την Αίγυπτο. Ο Μωυσής ένας πεπειραμένος θεοπλάστης λόγω της θητείας του δίπλα στον Ακενατόν, έπλασε έναν Θεό κομμένο και ραμμένο στα μέτρα των Εβραίων. Στη συνέχεια τους τον επέβαλε με επιτυχία.

Αν τώρα ανατρέξουμε στην ελληνική μυθολογία και στον Όμηρο, θα δούμε ότι οι Έλληνες έρχονταν σε επαφή και συνδιαλέγονταν με τους θεούς τους. Αυτό ενισχύει την άποψη ότι οι θεοί τους ίσως ήταν υπαρκτά πρόσωπα. Κατά τον Ευήμερο βέβαια, ήταν παλιοί βασιλιάδες που άφησαν όνομα εν ζωή, και μετά τον θάνατό τους θεοποιήθηκαν. Η άποψη αυτή ευσταθεί, διότι π.χ. ο Δίας ήταν

βασιλιάς της προμινωικής Κρήτης, οι ήρωες Ηρακλής και Αχιλλέας, είχαν θεοποιηθεί, και αν δεν άλλαζε το θρήσκευμα, σήμερα πιθανόν θα λατρεύαμε τον Μέγα Αλέξανδρο τουλάχιστον για ημίθεο.

Στο ερώτημα, πόσο διαφέρει το μονοθεϊστικό σύστημα από το πολυθεϊστικό, θα έλεγα όχι και πολύ. Διότι αν πάρουμε το αρχαίο ελληνικό, που ήταν πολυθεϊστικό, τότε είχαμε ένα μεγάλο θεό, τον Δία, (πατέρα θεών και ανθρώπων) και άλλοι 11 μικρότεροι Θεοί, οι αποκαλούμενοι Ολύμπιοι, ακολουθούσαν οι θεοί εκτός Ολύμπου, και μερικοί ημίθεοι. Στο μονοθεϊστικό, έχουμε, τον Θεό, τον Χριστό, το Άγιο Πνεύμα, την Παναγία, τους αποστόλους, τους αγγέλους, και ακολουθούν πολλές εκατοντάδες άγιοι και όσιοι. Και στα δύο συστήματα, έχουμε έναν θεό με μια πλούσια ακολουθία έκαστος.

Σαν αόρατη τιμωρός δύναμη, έχουν αναφερθεί πολλές περιπτώσεις, και συγκεκριμένα όταν επικαλεσθεί με οργή κατόπιν πραγματικά μεγάλης αδικίας. Ή αλλιώς «κατάρρα». Οι χριστιανοί την τιμωρία αυτή την αποδίδουν στον Θεό. Αλλά με την τιμωρία αυτή δεν δικαιώνεται ο άνθρωπος που έχασε άδικα τη ζωή του λόγω εγκληματικής πράξης. Εγώ τον Θεό, αν υπάρχει, τον φαντάζομαι άψογο, και ακριβοδίκαιο. Το ιερατείο προκειμένου να δικαιολογήσει, την παραπάνω περίπτωση λέει «άλλες οι βουλές του Θεού», αλλά αυτό δεν είναι απάντηση. Θα επικαλεσθώ τα ίδια τα (ιερά) βιβλία τους: «Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο κατ' εικόνα αυτού και ομοίωση». Άρα, η λογική είναι μία και κοινή.

Ποιά είναι άραγε η πραγματικότητα; Είναι πράγματι η δύναμη αυτή ο Θεός του Μωυσή και της Βίβλου; Μήπως η αόρατη αυτή δύναμη δεν είναι μία αλλά πολλές; Μήπως κάθε άνθρωπος έχει τη δική του αόρατη δύναμη, που μπορεί να τη ενεργοποιεί μόνο σε πολύ ιδιικές περιπτώσεις; Μήπως η δύναμη αυτή ταυτίζεται με τη δύναμη της θέλησης; Μήπως η δύναμη αυτή είναι το ίδιο το Σύμπαν; Ή μήπως όλα αυτά είναι συμπτώσεις τυχαίων γεγονότων. Πάντως για όσους προβληματίζονται, ίσως βρουν κάποιες απαντήσεις στις διάφορες φιλοσοφικές θεωρίες. Επίσης για όσους θεωρούν δεδομένη την ύπαρξή της, έχουν το πλεονέκτημα μιας καλύτερης ψυχολογικής κατάστασης, όταν η ζωή τους κινδυνεύει, διότι ελπίζουν στη βοήθειά της.

Λέγοντας αυτά, έρχεται στη σκέψη μου αυτό που έλεγε Ο Γκαίτε: «*Μελετάτε τον Μολιέρο, μελετάτε τον Σαίξπηρ, πάνω από όλα όμως μελετάτε τους Έλληνες και πάντα τους Έλληνες*». Ποιά είναι η θέση των προγόνων μας, για την υπέρτατη αόρατη δύναμη.

Βασικές αρχές του Πλατωνισμού: Πρώτο βασικό χαρακτηριστικό του, είναι η πίστη στο «Ένα», το οποίο αποτελεί την αρχή και την αιτία των πάντων. Βασική ιδιότητά του είναι η ενοποίηση μέσα του όλων των υπάρξεων κατά τρόπο μυστικό και απόρρητο. Από αυτή την ενότητα του χαρακτηρίζεται ως Ενεάδα ή Μονάδα.

Το πρώτο που δημιουργείται από το «Ένα» είναι ο «Νους». Από τον Νου προέρχεται ο κόσμος της ψυχής, τόσο της καθολικής-κοσμικής, όσο και των επί μέρους ψυχών, που επιδέχονται τη συμμετοχή της ύλης και βρίσκονται ενωμένες με αυτή στα εδώ υλικά έμψυχα σώματα. Τελευταία δημιουργία είναι η Ύλη, ο υλικός και φυσικός κόσμος, ο οποίος χαρακτηρίζεται από το μη Ον, την έλλειψη δηλαδή οντότητας και αληθινής ουσίας-ύπαρξης, αφού είναι αρκετά απομακρυσμένο από το Ένα Όν, όπου βρίσκεται η αληθινή ουσία και ύπαρξη.

Βασικές αρχές του φιλοσοφικού ρεύματος του Νεοπλατωνισμού είναι:

- Υπέρτατη οντολογική αρχή είναι το «Εν» το (μοναδικό) που ίσταται υπεράνω ύπαρξης όπου και καλείται «Υπερούσιον». Το Υπερούσιον Εν όπου διά ακτινοβολίας «απορροών» παράγονται διαδοχικά ο Νους, (νοητός κόσμος των ιδεών), η ψυχή, η φύση και τελευταία η ύλη.
- Ηθικός προορισμός του ανθρώπου είναι η επανύψωση της εκπεσούσας ψυχής από το «Υπερούσιον Εν» στην αρχική της αφετηρία, δηλαδή την ένωσή της στο αρχικό «Εν», που αν συμβεί αυτό τότε η ψυχή περιπίπτει σε κατάσταση «έκστασης». Όμως κύρια προϋπόθεση για την εκπλήρωση της επανασύνδεσης αυτής είναι η «κάθαρση» που επιτυγχάνεται με τον ενάρετο βίο.

Θαλής ο Μιλήσιος: *«Πρεσβύτερον των όντων ο θεός, αγέννητον γαρ, μήτε αρχήν έχων μήτε τελευτήν».* *«Κάλλιστον κόσμος, ποίημα γαρ θεού».*

Ηράκλειτος: Τον κόσμο αυτόν κανείς από τους θεούς δεν τον έκανε, *«αλλά ην αεί και εστί, και έσται».*

Πυθαγόρας: *«Πας ο βίος αναντέτακται προς το ακολουθείν τω θεώ. Επειδή γαρ εστί τε θεός και ούτος πάντων Κύριος».*

Αναξαγόρας: *«Πάντα διεκόσμησε νοός».*

Αριστοτέλης: *«Λογιείται δήπον ότι πάντα ουκ άνευ τέχνης παντελούς δεδημιούργειται, αλλά και ην και εστίν ο τούδε του παντός δημιουργός».*

Η θέση των φιλοσόφων μας δεν είναι ταυτόσημη, παρ' ότι ζούσαν μέσα σε ένα πολυθεϊστικό σύστημα, με το οποίο φαίνεται να μην συμφωνούν. Οι αποδεχόμενοι

τον θεό, μιλούν για έναν και μόνο θεό δημιουργό του κόσμου χωρίς ακολουθία. Οι μη αποδεχόμενοι τον θεό (Ηράκλειτος και Αναξαγόρας) δίνουν τις δικές του εξηγήσεις. Συμφωνούν όμως σε ένα· ότι ο κόσμος αυτός είναι πολύ ωραίος, «κόσμημα», και γι' αυτό του έδωσαν όνομα που είναι παράγωγο του ρήματος κοσμώ.

Ο Χριστιανισμός θεωρεί δεδομένη την ύπαρξη του Θεού, που φαντάστηκε και έπλασε ο Μωυσής αποκλειστικά για τους Εβραίους. Το ιερατείο μετά τον Χριστό ανέπτυξε μια θεολογία και παραφιλολογία επάνω σε μια ουτοπία, εκμεταλλευόμενο την επιστημονική άγνοια, το έμφυτο θρησκευτικό συναίσθημα και τον φόβο του θανάτου των λαϊκών μαζών. Οι πρόγονοί μας πάντως, τίποτα δεν θεωρούσαν δεδομένο, καθ' ότι ο δογματισμός παγώνει και καταστρέφει τη σκέψη.

«Η πολυπλοκότητα του σύμπαντος είναι η κύρια αιτία που δημιουργεί θεούς». Ήταν η απάντηση σύγχρονου Γάλλου διανοούμενου στην ερώτηση αν υπάρχει Θεός. Στην ίδια ερώτηση ο Πασκάλ μας λέει: *«Ο Θεός γίνεται περισσότερο αποδεκτός από την καρδιά παρά με τη λογική».*

Θεός είναι η συνείδηση του κάθε ανθρώπου. Ο έχων συνείδηση, που του ελέγχει και κατευθύνει τις πράξεις του, είναι ο ιδανικός άνθρωπος. Ο μη έχων συνείδηση για να του ελέγχει τις πράξεις του, είναι ανήθικος, και μάταια προσπαθεί με μεγάλους σταυρούς να πείσει τον εαυτό του και τους συνανθρώπους του για το αντίθετο.

Θεός είναι η Φύση που διαμόρφωσε τη Γη, και επάνω της τη ζωή αργά-αργά, την άμορφη πύρινη μάζα που αποσπάστηκε από τον Ήλιο πριν δισεκατομμύρια χρόνια.

Η σημερινή θρησκεία έχει γαλουχήσει τον κάθε πιστό της έτσι που να βλέπει τον Θεό σαν το πολιτικό που θα του κάνει το ατομικό του ρουσφέτι, και δεν μας απαντά τι έκανε ο Θεός π.χ. στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν 50.000.000. αθώοι άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους γιατί το ήθελε ένας τρελός που λέγονταν Αδόλφος Χίτλερ.

Η θέση μου είναι ότι δεν υπάρχει Θεός. Αλλά και αν υπάρχει δεν θα έχει καμιά σχέση με το Θεό που έπλασε ο Μωυσής. Τον φαντάζομαι να αποκαλύπτεται από το αποτέλεσμα μιας πολύπλοκης μαθηματικής εξίσωσης. Ή μιας απλής εξίσωσης, που θα αποτελεί και τη θεμελιώδη αρχή, κάποιων μαθηματικών που ακόμα ο άνθρωπος δεν έχει επινοήσει.

Ιωάννης Θεοδωρόπουλος